

Europejskie Dni Dziedzictwa 7-17 .09.2017

INFORMATOR

Krajobraz dziedzictwa - dziedzictwo krajobrazu

województwo mazowieckie

Edukacja i kultura
Program Kultura

Europejskie Dni
Dziedzictwa

COUNCIL
OF EUROPE
CONSEIL
DE L'EUROPE

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Narodowy Instytut Dziedzictwa
Oddział Terenowy w Warszawie
ul. Szeroki Dunaj 5, 00-255 Warszawa
tel.: 22 635 98 74; 22 831 16 13
e-mail: ot.warszawa@nid.pl
www.nid.pl
www.edd.nid.pl

Opracowanie: Oddział Terenowy Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie
Na okładce: Widok Starego Miasta w Warszawie z lotu ptaka fot. Archiwum NID
Opracowanie graficzne: Grafis

Patronat honorowy:

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Marszałek Województwa Mazowieckiego
Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Marszałek
Województwa
Mazowieckiego

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

ISBN 978-83-63260-85-9

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa
Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

Szanowni Państwo,

przed nami 25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”.

Podczas wrześniowego święta zabytków zwrócimy szczególną uwagę na piękno i malowniczość polskich krajobrazów – dużych miast, mniejszych miejscowości i wsi. Będziemy odkrywać krajobraz będący zapisem historii i tradycji kolejnych pokoleń, etapów rozwoju gospodarki, technologii i nauki, a także wrażliwości estetycznej oraz sztuki. Wyraźnie podkreślimy konieczność jego ochrony i potrzebę kształtowania w taki sposób, aby stał się świadectwem szacunku współczesnego pokolenia dla przeszłości i przyszłości, patriotyzmu małych i wielkich ojczyzn. Wartości historyczne, artystyczne i estetyczne zabytków, będących elementem krajobrazu kulturowego, budują poczucie identyfikacji oraz dumy z miejsca zamieszkania wśród społeczności lokalnych.

Wielość form krajobrazu, różna skala jego percepcji, zróżnicowana intensywność i dynamika jego przekształceń umożliwiają wielopłaszczyznowe odczytywanie bogatych treści zakodowanych w otaczającym nas krajobrazie. Różnorodne działania przygotowane w ramach tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa są tego potwierdzeniem. Mam nadzieję, że wspólne, radosne świętowanie zasieje ziarno refleksji i odpowiedzialności.

Wszyscy jesteśmy częścią krajobrazu, każdy z nas ma wpływ na jego kształt i to od nas zależy, jak będzie wyglądał. Krajobraz to nasza przestrzeń pracy, nauki oraz odpoczynku. Uczmy się go, chrońmy i harmonijnie kształtujemy, bo jest to nasz wspólny obowiązek.

Wszystkim organizatorom serdecznie dziękuję, a Państwu życzę niezapomnianych wrażeń!

Dr hab. Magdalena Gawin
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Generalny Konserwator Zabytków

Szanowni Państwo,

jako gospodarz ziemi mazowieckiej cieszę się, że obchodom jubileuszowej 25. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa przebiegającej pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” po raz pierwszy towarzyszy informator z opisem zaplanowanych w naszym regionie atrakcji w ramach tego największego i niezwykle popularnego projektu społeczno-edukacyjnego realizowanego na Starym Kontynencie.

Prof. Henryk Samsonowicz napisał kiedyś, że „(...) coś musi być w tym krajobrazie, historii i nastroju Mazowsza, że się do niego tęskni”. Rzeczywiście, nasz region jest wyjątkowy, zadziwia różnorodnością oraz przenikaniem się kultury i natury. To tu bowiem sąsiadują ze sobą duże, prężnie rozwijające się ośrodki miejskie ze stolicą kraju na czele, urokliwe miasteczka, spokojne i malownicze wsie żyjące w zgodzie z naturą oraz wyjątkowo piękne i cenne tereny zielone – Kampinoski Park Narodowy, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody. Po całym regionie rozsiane są wspaniałe zabytki kultury materialnej i duchowej, prawdziwe perły architektury, jak i miejsca związane z wielkimi Polakami.

Mazowieckie placówki muzealne oraz instytucje kultury aktywnie włączyły się w organizację tegorocznej edycji EDD. Zaplanowane na 2 weekendy września liczne i interesujące wystawy, spotkania, warsztaty, spacer, rajdy i wycieczki w różnych częściach naszego regionu są znakomitą okazją, by poznać bliżej serce Polski i zastanowić się nad tym, jak przez wieki nasi przodkowie, wpływając na środowisko naturalne, kształtowali krajobraz kulturowy regionu, z którym się utożsamiamy i z którego jesteśmy dumni, jak również nad tym, co możemy zrobić i jak o niego dbać, by ocalał dla przyszłych pokoleń. Gorąco zachęcam Państwa do zapoznania się z niniejszym informatorem i aktywnego udziału w 25. Europejskich Dniach Dziedzictwa na Mazowszu.

Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowni Państwo,

wielość i bogactwo imprez kulturalnych przygotowanych na tegoroczne Europejskie Dni Dziedzictwa oraz kampania „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” świadczą o popularności proponowanych przez organizatorów tematów.

Doceniam znaczenie kampanii społecznej „Krajobraz mojego miasta”, zainaugurowanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Wyrażam przekonanie, że zwróci ona uwagę gospodarzy i mieszkańców miast na potrzebę estetyki przestrzeni miejskiej, dbałości o dziedzictwo kulturowe i ochronę krajobrazu.

Wrześniowe Europejskie Dni Dziedzictwa pozwolą zapewne na ocenę stanu krajobrazu w naszych miastach i w pełni uświadomią potrzebę dbałości o jego zachowanie. Umożliwią też wymianę doświadczeń i współpracę między przedstawicielami lokalnych władz i instytucji ustawowo dbających o ochronę dziedzictwa.

Jestem przekonana, że prezentowane projekty spotkają się z dużym zainteresowaniem, bowiem zachęcają do spojrzenia na krajobraz kształtowany przez kilka pokoleń naszych przodków.

Zachęcam do lektury informatora i odwiedzenia miejsc w nim przedstawionych.

Pozdrawiam wszystkich gości Europejskich Dni Dziedzictwa, a do inicjatora i organizatora tych wydarzeń w Polsce – Narodowego Instytutu Dziedzictwa – kieruję słowa uznania i podziękowania za pracę włożoną w przygotowanie tego wydarzenia.

Hanna Gronkiewicz-Waltz
Prezydent m.st. Warszawy

Europejskie Dni Dziedzictwa 2017

www.edd.nid.pl

2.09.2017

2 września, godz. 13.00-20.00 zapraszamy do Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie na XIII Spotkanie z Historią „Najazd Litwinów na Ciechanów” i bezpłatne zwiedzanie Muzeum.

Wzorem minionych lat przeniesiemy uczestników XIII Spotkania z Historią do czasów średniowiecznego Ciechanowa. To miasto pogranicza w drugiej połowie XIV wieku nękane było najazdami litewskimi, które doprowadziły do spalenia znacznej części miasta. Całość zaplanowanego przez nas wydarzenia odbędzie się na i wokół Zamku Książąt Mazowieckich położnego w dolinie rzeki Łydy.

Dodatkowe atrakcje: pokaz artylerii dawnej, profesjonalne walki rycerskie, porównanie techniki walki rycerstwa zachodnioeuropejskiego i wschodniego, dioramy, stanowiska edukacyjne, kramy rzemieślników.

Organizator:
Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie
ul. Warszawska 61 A, 06-400 Ciechanów

9.09.2017

9 września, godz. 11.00-17.00 zapraszamy na „Dzień Bolesława Biegasa w Ciechanowie” i wycieczkę.

godz. 11.00 spotkanie przed Powiatowym Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej. Prezentacja muralu „Wątpliwe pytania” następnie wyjazd na wycieczkę autokarową śladami Biegasa. W programie zwiedzanie miejsc rodzinnych oraz inspirujących artystę: Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie; Kościoła pw. Trójcy Świętej w Koziczynie (miejsca chrztu); Muzeum Romantyzmu w Opinogórze (obiad w Domku Ogrodnika – na koszt uczestnika). Powrót do Ciechanowa **ok. godz. 16.00** i zwiedzanie wystawy PCKiS w Galerii im. Bolesława Biegasa. Prelekcja multimedialna dr Teresy Kaczorowskiej „Bolesław Biegas – znany, zapomniany

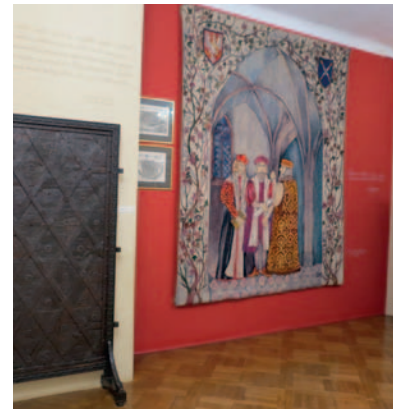

geniusz z Mazowsza”. Impreza zorganizowana z okazji 140. rocznicy urodzin artysty i podjęcia Uchwały przez Sejm RP upamiętniającej Bolesława Biegasa. Udział w wycieczce autokarowej i prelekcji jest bezpłatny, obiad w Domku Ogrodnika w Opinogórze opłaca uczestnik.

Bolesław Biegas, właściwie Bolesław Biegalski (1877-1954) – rzeźbiarz, malarz, dramatopisarz urodził się w Koziczynie pod Ciechanowem, w ubogiej rodzinie chłopskiej, wcześniej osierocony przez rodziców, do dwudziestego roku życia był analfabetą. Jego talent rzeźbiarski, odkrył najpierw miejscowy ksiądz Aleksander Rzewnicki, później dr Franciszek Rajkowski, hrabia Adam Krasieński, a przede wszystkim Aleksander Świętochowski. Dzięki jego pomocy Biegas otrzymał dwa stypendia: na studia w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie (1896-1901) i w 1901 r. na wyjazd do Paryża, gdzie miał liczne wystawy i zdobył sławę. W Paryżu Biegas został członkiem Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego, któremu pod koniec życia zapisał cały majątek i dorobek artystyczny. Został pochowany w Paryżu, gdzie w Bibliotece Polskiej na Wyspie św. Ludwika mieści się jedyne Muzeum Biegasa, uważanego za czołowego przedstawiciela kierunku symboliczno-secesyjnego. Sławę przyniosły mu popiersia portretowe, zwłaszcza Olgi Boznańskiej, licznych kompozytorów i wieszczów narodowych.

Organizator:
Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej
ul. Strażacka 5, 06-400 Ciechanów

9-10 i 16-17.09.2017

9-10 i 16-17 września, godz. 9.00-16.00 zapraszamy do bezpłatnego zwiedzania ekspozycji Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie oraz zabytkowego parku krajobrazowego. Muzeum mieści się w XIX-wiecznym dworze, centralnym punkcie założenia parkowego. Na terenie

parku o powierzchni 9,96 ha znajduje się także zabytkowa kaplica w stylu neogotyckim. Park krajobrazowy został zaprojektowany przez Józefa Stichego. W drzewostanie parkowym dominują drzewa liściaste, wiele z nich to pomniki przyrody, najstarszy dąb ma ponad 400 lat. Elementem kompozycji parkowej jest układ stawów.

Organizator:
Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu
Rynek 11, 26-600 Radom, tel. 48 3623481, mail: malczewski@muzeum.edu.pl
Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie
Oddziału Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu

17.09.2017

17 września, godz. 12.00-17.00 zapraszamy na świętowanie jubileuszu EDD na Zamku Książąt Mazowieckich w Czersku i do udziału w spotkaniu dwóch regionów Urzecza i Sądecczyzny. Na dziedzińcu zamkowym odbywać się będą atrakcyjne koncerty, prelekcje, wystawy, warsztaty starego rzemiosła i animacje artystyczne. Wstęp na imprezy jest bezpłatny. Wydarzeniu towarzyszyć będą stoiska handlowe i gastronomiczne.

Organizator:
Towarzystwo Opieki nad Zabytkami oddział w Czersku
05-530 Góra Kalwaria, ul. Warszawska 3
Ośrodek Kultury w Górze Kalwarii
05-530 Góra Kalwaria, ul. por. Jana Białka 9

16.09.2017

16 września, godz. 10.00 Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie w ramach obchodów EDD zaprasza na „Spacer fotograficzny ulicami Garwolina”. Zадaniem uczestników spaceru będzie sfotografowanie ważnych, zabytkowych i charakterystycznych dla Garwolina miejsc. Z najlepszych zdjęć zostanie stworzona wystawa, na której będą też prezentowane zdjęcia dawnego Garwolina

Organizator:
Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie
ul. Nadwodna 1, 08-400 Garwolin

09.09.2017

9 września, godz. 14.00-21.00 zapraszamy na III Rodzinny Piknik Historyczny zatytułowany „Grodzisk w złotym wieku”. Będzie to impreza zorganizowana z okazji przypadającej w tym roku 495 rocznicy nadania praw miejskich Grodziskowi Mazowieckiemu przez króla Zygmunta

Starego. Wydarzenie będzie nawiązywać do epoki renesansu. W ramach imprezy zaprezentowane zostaną formacje wojskowe, odbędą się pokazy rzemiosł typowych dla tego okresu, kuchni historycznej, a ponadto tańce, śpiewy, gry towarzyskie i zręcznościowe oraz zabawy animacyjne dla najmłodszych.

Organizator:
Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki, Willa Radogoszcz
ul. Sienkiewicza 31, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

10.09.2017

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, utworzony 1 stycznia 2010 r. jest samorządową jednostką organizacyjną finansowaną przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, w jego skład wchodzi 5 parków krajobrazowych: Brudzeński, Chojnowski, Kozienicki im. Profesora Ryszarda Zaręby, Mazowiecki im. Czesława Łaszka i Nadbużański. Więcej informacji na stronie: www.parkiotwock.pl

10 września, godz. 10.00-17.00 Mazowiecki Park Krajobrazowy im. Czesława Łaszka zaprasza na dzień otwarty w Ośrodku edukacyjno-muzealnym „Baza Torfy” w Karczewie, mieszczącym się w stuletnim drewnianym budynku leśniczówki, nieopodal rezerwatu przyrody „Na Torfach”.

Będzie można zobaczyć wystawę etnograficzną prezentującą kulturę regionu kołbielskiego. Odbędą się warsztaty garncarskie i wycinanki kołbielskiej, przez badaczy uważanej za jedną z najstarszych.

Jednym z celów powołania MPK była ochrona cennego krajobrazu przyrodniczo-kulturowego zachowanego w pobliżu aglomeracji warszawskiej. W granicach MPK znajdują się lasy z dominującymi borami sosnowymi, pozostałościami dawnej Puszczy Osieckiej. Charakterystyczne dla tego terenu są łańcuchy wydm, rozległe łąki i bezodpływowe zagłębienia z torfowiskami, jeziorkami, strumieniami. „Bagno Całowanie” jedno z największych torfowisk Mazowsza jest perłą w skali europejskiej. Ze względu na obecność zagrożonych łąk trzęślicowych i ciepłolubnych muraw jest objęte programem Natura 2000.

Organizator:
Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
ul. Sułkowskiego 11, 05-400 Otwock, tel. 22 779 26 94
Mazowiecki Park Krajobrazowy im. Czesława Łaszka „Baza Torfy”
ul. Torfy 2, 05-480 Karczew

9-10.09.2017

W dniach **9-10 września** odbędzie się w Konstancinie-Jeziornie już X Festiwal Otwarte Ogrody wpisujący się w tegoroczne obchody EDD. Jednocześnie będziemy świętować jubileusz 120-lecia utworzenia Konstancina oraz 100-lecia miasta uzdrowiska Konstancin. W tych dniach zostaną udostępnione do zwiedzania liczne prywatne ogrody i wnętrza konstancińskich willi. **Program Festiwalu będzie zamieszczony na stronach www.konstancinjeziorna.pl i www.otwarteogrody.pl**, gdzie znajdują Państwo dodatkowe informacje o idei Festiwalu. Po raz pierwszy odbył się on w 2005 r. w Podkowie Leśnej z inicjatywy Magdaleny

Prosińskiej i Łukasza Willmanna, a od 2008 r. uczestniczą w nim konstancińskie ogrody i wille. Program w wersji papierowej będzie dostępny w Urzędzie Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna. **9-10 września, godz. 10.00-16.00 – Przy głównej alei w Parku Zdrojowym** będzie otwarty punkt informacyjny ze szczegółowym programem wydarzeń X Festiwalu. Ogradowe spotkania są całkowicie projektowane i realizowane przez gospodarzy gościnnych domów lub zaproszonych przez nich twórców. Wśród licznych propozycji Festiwalu znajdują się, m.in.: koncerty w ogrodach muzycznych, wystawy malarstwa, rzeźby i zdjęć artystycznych, spotkania z pisarzami oraz seanse filmowe reżyserów i scenarzystów zamieszkałych w Konstancinie-Jeziornie. W tym roku pomyślano też o dzieciach, które mogą uczestniczyć w warsztatach artystycznych.

Zaplanowano także spacer po mieście szlakiem zabytkowych willi i ich mieszkańców. Zwiedzającym, będą udostępnione, m.in.: konstancińska willa „Świt”, w której ostatnie lata życia spędził Stefan Żeromski, obecnie Muzeum pisarza.; odrestaurowany budynek Villi la Fleur w Skolimowie, mieszczący prywatne muzeum, jedyne w Polsce z kolekcją prac artystów pochodzenia polskiego związanych z École de Paris i bogatym zbiorem mebli i rzemiosła artystycznego w stylu art déco. Udział w festiwalu jest dobrowolny, a wstęp do ogrodów bezpłatny.

Organizator:

Klub Inicjatyw Obywatelskich (koordynator Festiwalu) www.otwarteogrody.pl

Towarzystwo Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina

Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna, Wydział Promocji i Współpracy Zagranicznej
ul. Warszawska 32, 05-520 Konstancin - Jeziorna, www.konstancinjeziorna.pl

Konstanciński Dom Kultury Hugonówka, ul. Mostowa 15, 05-510 Konstancin - Jeziorna

9.09.2017

W sobotę **9 września, godz. 10.00-16.00** Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie serdecznie zaprasza na bezpłatne zwiedzanie ekspozycji muzealnej. W ramach obchodów EDD zapraszamy także na wydarzenia w godzinach popołudniowych:

godz. 16.00 – „Dolina Liwca – pejzaż historii” – konferencja naukowa.

godz. 17.00 – „Dziedzictwo historyczne wyryte na ziemi”. Pokaz filmów wykonanych z powietrza na terenie pogranicza mazowiecko-podlaskiego.

godz. 18.00 – Wernisaż wystawy „Płynne kontury – zmiany w krajobrazie lokalnym na przestrzeni dziejów”.

Organizator:

Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie

ul. Stefana Batorego 2, 07-100 Węgrów,

tel./ fax: 25 792 57 17, zbrojownia@liw-zamek.pl

16-17.09.2017

16 września Milanowskie Centrum Kultury zaprasza na wystawę plenerową „Rok Józefa Piłsudskiego w Milanówku” – będzie to ekspozycja fotografii i rzeźb autorstwa Jana Szczepkowskiego z kolekcji należącej do Gminy Milanówek.

godz. 18.00 Koncert muzyki klasycznej – impreza plenerowa zorganizowana w centrum Milanówka.

17 września zapraszamy na „Pieśń o Rolandzie” spektakl w wykonaniu Stowarzyszenia T-Art i Podkowińskiego Teatru Amatorskiego „Między Słowami”, który odbędzie się w zespole willowo-parkowym Turczynek przy ul. Brwinowskiej 2 w Milanówku.

Organizator:

Milanowskie Centrum Kultury

ul. Kościelna 3, 05-822 Milanówek

9 i 16-17.09.2017

9 września, godz. 17.00 zapraszamy na Spacer z prelekcją plenerową o historii Nadarzyn od powstania miasta w roku 1453 do dnia dzisiejszego. Spotkanie w parku w Nadarzynie, Pl. Księcia Ponia-towskiego. Wydarzeniu towarzyszyć będzie prezentacja przedstawiająca Nada-rzyn w latach 1453–2017.

16 lub 17 września, godz. 17.00 drugi rezerwowy termin Spaceru.

Organizator:

Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Nadarzyn
ul. Czarny las 59h, 05-830 Nadarzyn

16-17.09.2017

16 września – Zapraszamy do Muzeum Romantyzmu w Opinogórze na bezpłatne zwiedzanie.

16-17 września – Wystawa Hortensji w parku przy Oranżerii i na terenie folwarku Szkoła Szmit.

17 września – „Akademia Historii Sztuki i Ogrodnictwa” (formuła otwarta). W obiektach na terenie parku przedstawione będą wykłady na temat historii rodu Krasińskich oraz zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Opinogórze. Historyczne odmiany drzew i krzewów zaprezentuje Pan Bronisław Szmit

(Szkoła Szmit www.szmit.pl). Zwiedzanie zespołu pałacowo-parkowego w Opinogórze z uwzględnieniem zbiorów muzealnych dot. rodu Krasińskich oraz zabytkowej zieleni parkowej.

17 września Plener malarski dla młodzieży. Zajęcia z historii sztuki na temat epoki romantyzmu będą prowadzone na ekspozycji Muzeum Romantyzmu. Plener przy sztalugach w romantycznej scenarii zespołu pałacowo-parkowego w Opinogórze.

17 września, „Od ziarenka do mebla” warsztaty edukacyjne dla dzieci 3-10 lat.

Na terenie folwarku odbędą się warsztaty z budowania minimebla, prezentujące dzieciom różne rodzaje drewna i proces powstawania mebli.

Organizator:

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze
ul. Z. Krasińskiego 9, 06-406 Opinogóra Górna
www.muzeumromantyzmu.pl

16-17.09.2017

16 września, godz. 12.00 – Otwarcie EDD w zabytkowym Młynie „Nowość” ul. Warszawskiej 8. Zwiedzanie młyna motorowego wraz z wyposażeniem, prezentacja produktów młyna tradycyjnego.

godz. 13.30-16.30 – Zwiedzanie klasztoru Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego „Samaria” w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Niegowie ul. Kościelna 41. Udostępnienie Sali pamięci Matki Wincenty – Jadwigi Jaroszewskiej, założycielki Zgromadzenia.

godz. 17.00-17.30 – Kaplica „Samarii” w dawnym dworze, zainteresowani mogą wziąć udział w Nieszporach według Monastycznej Liturgii Godzin (po łacinie).

godz. 18.00-20.00 – Młyn „Nowość”, zabawy i konkursy dla dzieci i młodzieży z animatorami.

godz. 20.00-21.00 – Kino plenerowe.

godz. 21.00 – ognisko dla wszystkich.

17 września

godz. 12.00-14.00 – Zwiedzanie zabytkowego młyna w Niegowie i pokaz aut retro.

godz. 14.30-15.30 – zwiedzanie zabytkowego zespołu świątyni pw. Świętej Trójcy w Niegowie.

godz. 16.00-18.00 – Młyn „Nowość”, zabawy i konkursy dla dzieci i młodzieży, teatrzyk Kamishibai „Skąd się bierze mąka?” oraz przejażdżki na koniach i kucach.

godz. 18.00-20.00 – zabawa plenerowa.

Organizator:

Stowarzyszenie na Rzecz Gminy Zabrodzie „Bractwo Zabrodzkie”
ul. Wł. St. Reymonta 2, 07-230 Zabrodzie

16-17.09.2017

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku zaprasza do bezpłatnego udziału w następujących wydarzeniach: **16 września, godz. 12.00-13.00** – „Krajobraz oroński – przyroda parku” oprowadzanie dla dorosłych związane z poszczególnymi elementami krajobrazu Orońska: ekosystemem, historią XIX-wiecznego założenia parkowego i rzezbami historycznymi.

16 i 17 września, godz. 12.00-13.00 – Przed Pałacem Józefa Brandta plener malarski dla dzieci, ćwiczenia z malarstwa sztalugowego na świeżym powietrzu. Zapoznanie z postacią Brandta i jego malarstwem na podstawie analizy dzieł znajdujących się w kolekcji CRP.

17 września, godz. 13.30-15.00 – „Świetlne rysunki”: rodzinne warsztaty fotograficzne, spacer po parku i szukanie inspiracji, tworzenie „świetlnych obrazów” – fotografia cyfrowa.

Organizator:
Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku
ul. Topolowa 1, 26-505 Orońsko,
tel. 48 618 45 16; 48 618 4027 wew. 18 lub 19

10.09.2017

10 września Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim zaprasza do bezpłatnego zwiedzania z przewodnikiem zabytkowej letniej rezydencji Bielińskich. **Zwiedzanie pałacu w grupach do 20 osób o pełnych godzinach: 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 oraz 16.00.**

Organizator:
Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim
Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie
ul. Zamkowa 49, 05-480 Otwock Wielki

17.09.2017

17 września, godz. 10.00 rozpocznie się Rajd rowerowy pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” po szlakach Kozienickiego Parku Krajobrazowego. **Zbiórka uczestników w Pionkach przy Zielonym Szlaku Pieszym przy drodze na Januszno.**

Na zakończenie rajdu ognisko z pogadankami, nt.: „Wpływ działalności człowieka na krajobraz leśny” oraz „Bartnictwo i pszczelarstwo jako dziedzictwo kulturowe Puszczy Kozienickiej”, na koniec konkurs z nagrodami. Każdy uczestnik rajdu otrzyma okolicznościową koszulkę.

Kozienicki Park Krajobrazowy im. prof. Ryszarda Zaręby jest jednym z pięciu parków tworzących Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych. Utworzony został w 1983 r. w celu zachowania lokalnego krajobrazu oraz jednego z większych na Mazowszu obszarów naturalnych lasów zwanych Puszcza Kozienicką. Krajobraz polodowcowy urozmaicają malownicze doliny rzek Radomki i Zagożdżonki oraz wzniesienia wydmowe z charakterystycznymi zabagnieniami, zwanymi w miejscowej gwarze „ługami”. Więcej informacji na stronie: www.parkiotwock.pl

Organizator:
Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
ul. Sułkowskiego 11, 05-400 Otwock,
Kozienicki Park Krajobrazowy im. prof. Ryszarda Zaręby
ul. Radomska 7, 26-670 Pionki, tel. (48) 612 34 41

10.09.2017

10 września, godz. 12.00-19.00 – zapraszamy na XIII Jarmark Piaseczyński „Spotkanie Regionów – Tatarzy polscy” na Pl. Piłsudskiego. W programie Scena Jarmarczna, m.in. Tatarski Zespół Taneczno-Wokalny Buńczuk, Kapela Hanki Wójciak. Dodatkowo Jarmarczne atrakcje: widowisko jarmarczne, wioska rycerska, animacje dla dzieci, karuzela oraz Kramy Jarmarczne (stoiska handlowe).

10 września, godz. 12.00-17.00 – Muzeum Regionalne w Piasecznie (pl. Piłsudskiego 9) zaprasza na bezpłatne zwiedzanie.

Organizator:

**Centrum Kultury w Piasecznie
Muzeum Regionalne w Piasecznie**

Pl. Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno, tel. 22 737 23 99
muzeumpiaseczno@kulturalni.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września, godz. 10.00-16.00** Muzeum Diecezjalne w Płocku zaprasza na bezpłatne zwiedzanie ekspozycji. Muzeum ulokowane jest na Wzgórzu Tumskim w pobliżu Katedry Płockiej. Ekspozycje znajdują się w dwóch budynkach: tzw. Starym Muzeum, powstałym w 1903 r., według projektu Stefana Szyllera, z inicjatywy późniejszego biskupa Antoniego Nowowiejskiego i w dawnym opactwie benedyktyńskim z relikwiami zamku książąt mazowieckich.

Organizator:

Muzeum Diecezjalne w Płocku
ul. Tumska 3a, 09-402 Płock

17.09.2017

17 września, godz. 17.00 – zapraszamy na Spotkanie pt. „Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Więzeminie Polskim – inicjatywa ochrony dziedzictwa krajobrazu kulturowego” – ul. Tumska 8, patio.

Uczestnicy spotkania będą mogli zapoznać się z projektem powstającego z inicjatywy Muzeum Mazowieckiego w Płocku parku etnograficznego prezentującego kulturę dawnych mieszkańców tych ziem – Olendrów, ale także polskie budownictwo nadwiślańskiego Mazowsza. Skansen będzie nie tylko ośrodkiem zabezpieczającym charakterystyczne olenderskie budowle, ale również wiele specyficznych, dla przybyszów z Niderlandów, elementów krajobrazu terenów zalewowych.

9-17 września – „Olenderskie unikatki Mazowsza” – wystawa prezentowana na patio Muzeum Mazowieckiego.

W dniach **9-10 i 16-17 września, godz. 10-17** Muzeum Mazowieckie w Płocku zaprasza na bezpłatne zwiedzanie wszystkich muzealnych ekspozycji. Poza główną siedzibą

muzeum przy ul. Tumskiej 8, zostaną udostępnione także: Muzeum Żydów Mazowieckich przy ul. Kwiatka 7 oraz Spichlerz przy ul. Kazimierza Wielkiego 11b (wystawy poświęcone etnografii Mazowsza, sztuce Dalekiego Wschodu oraz twórczości Bolesława Biegasa).

Organizator:

Muzeum Mazowieckie w Płocku

ul. Tumska 8, 09-402 Płock,
tel. (24) 262 25 95,
e-mail: g.piaskowski@muzeumplock.eu

9 i 16.09.2017

9 września, godz. 15.00 – „Awangarda w Płocku, płocczanie w awangardzie” – Płocka Galeria Sztuki zaprasza na wykład multimedialny. W 2017 roku mija sto lat od pierwszej znaczącej manifestacji polskiej awangardy – krakowskiej wystawy ekspresjonistów w listopadzie 1917 roku. Awangarda miała zasięg europejski i w znaczący sposób wpłynęła na rozwój myśli estetycznej wielu nurtów artystycznych XX wieku. Czy awangarda obecna była na płockich salonach i w atelier? Na to pytanie postaramy się odpowiedzieć podczas wykładu.

16 września, godz. 12.00 „Pomniki (w pamięci)” zapraszamy na wykład przedstawiający wybrane przykłady sztuki rzeźbiarskiej, które przywołują przeszłość, sprzyjają retrospekcji, upamiętniają osoby i wydarzenia. Płock, jedno z najstarszych miast Północnego Mazowsza, posiada wiele ciekawych i oryginalnych rzeźb i pomników autorstwa

wybitnych artystów, jak chociażby Gustawa Zemły. Po wykładzie w Galerii zapraszamy na rodzinne warsztaty rzeźbiarskie.

Organizator:

Płocka Galeria Sztuki

ul. Sienkiewicza 16, 09-400 Płock
tel. 24 366 43 20, e-mail: biuro@plockgaleria.pl

7, 11, 15.09.2017

7 września (czwartek), godz. 17.00 zapraszamy na wystawę „Bibliotekarze... w pracy i w anegdocie” prezentowaną w gmachu głównym Książnicy Płockiej. W Roku Jubileuszu wystawa ukazuje pokolenia płockich bibliotekarzy w ich pracy na przestrzeni 80 minionych lat.

11 września (poniedziałek), godz. 9.00-14.00 „Płock. Ale historia!” w ramach projektu SBP Oddział w Płocku zapraszamy do ogrodu Książnicy Płockiej dzieci i młodzież na warsztaty papieru czerpanego związane z 780. rocznicą lokacji Płocka (5 grup 30-40 osobowych, zmiana co godzinę).

15 września (piątek) – „Kryminalna gra miejska z Płockiem w tle” dla młodzieży,

nawiązująca w swej fabule do przeszłości miasta. Punkty zlokalizowane będą przy budynkach o znaczeniu historycznym lub kulturalnym. Projekt SBP Oddział Płock „Tak dla historii. Tak dla przyszłości...” – dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organizator:

Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego

ul. Tadeusza Kościuszki 6, 09-402 Płock, tel.24 267 861 17, www.ksiaznicaplocka.pl

16-17.09.2017

W ramach EDD serdecznie zapraszamy do Podkowie Leśnej **16-17 września** na ciekawy program wydarzeń nt. „**Dziedzictwo krajobrazowe i społeczne Miasta Ogrodu**”. Wstęp wolny.

sobota 16 września

godz. 10.00-16.00 – Plener malarski dla młodzieży „Śladami Skotnickiego” pod kierunkiem Jakuba Cwiczekowskiego, zorganizowany wspólnie z Ogniskiem Plastycznym im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim.

godz. 11.00-13.00 – Spacer z Polskim Towarzystwem Dendrologicznym nt. „Drzewa w Podkowie Leśnej”, podczas którego będzie można poznać bliżej drzewa w podkowińskich alejach i parkach.

godz. 15.00-17.00 – prelekcje o tematyce krajobrazowej w CKiLO: dr inż. Piotr Tysko-Chmielowiec „Drzewa sędziwe w cyklu życia” i dr Anna Różańska-Mazurkiewicz „Szwedzkie doświadczenia w kształtowaniu ładu przestrzeni”.

godz. 18.00 – Wernisaż wystawy malarstwa Jana Skotnickiego w Galerii Pałacyku-Kasyno.

Wystawie towarzyszyć będzie ekspozycja zdjęć rodzinnych, pamiątek po artyście oraz prezentacja jego grafik i rysunków. Partnerami tego wydarzenia będą: Ognisko Plastyczne im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim, Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach.

godz. 20.00 – „Pieśń o Rolandzie” – widowisko plenerowe na podstawie średniowiecznego eposu. Projekt Grupy Teatralnej „Między Słowami” współ

z Milanowskim Stowarzyszeniem T-ART z udziałem lokalnej grupy rekonstrukcyjnej – Drużyny Najemnej Utlagar Hirde (Park Miejski przed Pałacem Kasyna, ul. Lilpopa 18).

niedziela 17 września

godz. 12.30-14.30 – Mecz Poetycki poświęcony wierszom o drzewach autorstwa polskich poetów, m.in.: Słowackiego, Tetmajera, Brzechwy, Wawiłow. Uczestnikami meczu będą mieszkańcy Podkowi, kapitanami drużyn – popularni aktorzy mieszkający w Podwarszawskim Trójmieście Ogrodów (Taras Pałacyku Kasyno). Wydarzeniu towarzyszyć będzie prezentacja poplenerowych prac malarskich „Śladami Skotnickiego”. W przerwie rozstrzygnięcie konkursu dla podkowińskich uczniów na wiersz o drzewach (ogłoszonego przed wakacjami).

godz. 12.00-15.00 Warsztaty plastyczne dla dzieci o tematyce ekologicznej organizowane przez Stowarzyszenie Zielone Sąsiedztwo.

Organizator:

Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej

ul. Lilpopa 18, 05-807 Podkowa Leśna, Tel.22 7291384, www.ckiopodkowa.pl

9 i 16.09.2017

9 września, godz. 16.00-18.00 zapraszamy na edukacyjny spacer historyczny „Dziedzictwo przyrody nieożywionej w Pruszkowie” poświęcony geointerpretacji obiektów przyrody nieożywionej – dziedzictwa geologicznego i geomorfologicznego w strefie zurbanizowanej Pruszkowa. Autorami i geointerpretatorami spaceru będą prof. UJK dr hab. Maria Górską-Zabielska i dr Ryszard Zabielski.

Spacer rozpoczyna się przy Głazie narzutowej na Pl. Bersohna. Podczas spaceru mowa będzie o czasach, kiedy na terenie obecnego Pruszkowa rozprzestrzeniła się pokrywa grubego lodu oraz o procesach geologicznych, które w głównej mierze odpowiedzialne były za dzisiejszy kształt rzeźby terenu. Autorzy pokażą uczestnikom spaceru i zinterpretują genezę wszystkich tych form przyrody nieożywionej, które świadczą o przeszłości geologicznej miasta. Autorzy wykażą, że miasto cechuje georóżnorodność, dzięki której istnieje

potencjał do kształtowania interesującego wizerunku miasta oraz jego zrównoważonego rozwoju.

16 września, godz. 16.00-18.00 zapraszamy na edukacyjny spacer historyczny „Czas cegły i czas natury. Rola i ewolucja »glinek Hosera« poświęcony zmianom, jakie wywarło na krajobraz Pruszkowa zapotrzebowanie na cegłę na przełomie XIX i XX wieku. Autorem i przewodnikiem na spacerze będzie edukator-historik z Muzeum Dulag 121, Jacek Zegarłowicz.

Spacer rozpoczyna się od Szkółki Żbikowskiej ul. Żbikowska 51. W trakcie spaceru przypomnimy m.in. historię rodziny Hoserów, twórców szkółek leśnych i założycieli cegielni na Żbikowie, w miejscu gdzie znajduje się obecnie park „Mazowsze”. Posiłkując się starymi mapami, zdjęciami i relacjami, spróbujemy prześledzić ewolucję, jaką przeszły jedno z najpiękniejszych obecnie terenów rekreacyjnych Pruszkowa, od obszarów zalewowych, poprzez wyrobiska gliny i cegielnie, do ogólnie dostępnego dla wszystkich parku. Przyjrzymy się bliżej faunie i florze występującej w parku.

Organizator:
Muzeum Dulag 121
ul. 3 Maja 8 A, 05-800 Pruszków

9.09.2017

9 września, godz. 10.00 - 12.00 „Poznaj Pruszków - Wycieczka po Pruszkowie”
Serdecznie zapraszamy na bezpłatne oprowadzanie po mieście z członkami Społecznego Stowarzyszenia Forum Pruszków. Zbiórka pod Urzędem Miasta Pruszków ul. Kraszewskiego 14/16

Organizator:
Urząd Miasta Pruszków
ul. Kraszewskiego 14/16, 05-800 Pruszków
Społeczne Stowarzyszenie Forum Pruszków
ul. Wokulskiego 13/29, 05-800 Pruszków

16-17.09.2017

16 września zapraszamy do naszego muzeum w programie prelekcje i warsztaty:

godz. 16.00 – Archeologia krajobrazu i jej metody – prof. dr hab. Zbigniew Kobyliński.

godz. 16.30 – Archeologia krajobrazu obszarów leśnych – dr Jacek Wysocki.

godz. 17.00 – Archeologia krajobrazu górniczego – dr Janusz Budziszewski.

godz. 17.30 – Warsztaty z interpretacji zobrazowań ALS (LiDAR) – mgr Michał Jakubczak i mgr Michał Szubski z zespołu realizującego grant Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Puszczy Białowieskiej, kierowanego przez prof. dr hab. Przemysława Urbańczyka.

17 września odbędą się prelekcje i spacer.

godz. 15.00 – Schyłek starożytności w krajobrazie współczesnego Mazowsza Zachodniego – mgr M. Woźniak.

godz. 15.30 – Możliwości rozwoju geoturystyki miejskiej na przykładzie Pruszkowa – prof. UJK dr hab. Maria Górską-Zabielska, dr Ryszard Zabielski.

godz. 16.30 – Spacer „Dziedzictwo przyrody nieożywionej w Pruszkowie” – prof. UJK dr hab. Maria Górską-Zabielska, dr Ryszard Zabielski.

16 września w godz. 11.00-19.00 (sobota) oraz **17 września 10.00-18.00** (niedziela) bezpłatnie udostępniamy wystawy „Prześwit – Mazowieckie Centrum Metalurgiczne z przełomu er” i „Z notatnika Agricoli, czyli u źródeł górnictwa kruszcowego na złożach śląsko-krakowskich”.

Organizator:
Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie
pl. Jana Pawła II 2, 05-800 Pruszków

10.09.2017

10 września, godz. 9.00-19.00 zapraszamy do zabytkowego zespołu klasztorne- go w Ratowie z XVIII w. wraz z ogrodami klasztornymi. Unikatowy w skali Mazow- sza zabytek reprezentujący rzadki styl architektoniczny tzw. płonącego rokoko. Dodatkowo obiekt znajduje się na rozle- głych terenach wpisanych do Obszaru Na- tura 2000.

Happening teatralny w ramach V Festi- walu Kultury Ziemi Zawkrzeńskiej „Ra- towskie brzmienia przeszłości”. Podróż przez wieki poprzez scenki rodzajowe we wnętrzach i ogrodach. Dwór średnio- wiecznego rycerza Pawła z Radzanowa, gawędy, pojedynki rycerski, możliwość zostania pomocnikiem kata, lekcje jazdy konnej u rycerskiego koniuszego. Konkurs na najpowabniejszą dwórkę (stroje wła- sne i udostępnione), wizyta w skrybarium, przygotowywanie i degustacja polewki rycerskiej, średniowieczne gry dworskie i plebejskie.

Nauka fechtunku i strzelania z łuku, udział w warsz- tatach pracy kowala, haftowania na bębnie, tajniki siedemnastowiecznej hodowli koni. Spotkanie z Ojcem Gwardianem, interdyscyplinar- ne warsztaty z historii sztuki i kultury baroku, histo- rii sztuki ogrodowej – ogrodów cenobijnych. Wizyta w celi naczelnika Powstania Styczniowego na Ma- zowszu, gen. Zygmunta Podlewskiego.

Organizator:
Sanktuarium Diecezjalne św. Antoniego z Padwy w Ratowie
Ratowo 58, 06-540 Radzanów
Stowarzyszenie Ratujmy Ratowo
Ratowo 58, 06-540 Radzanów

16-17.09.2017

16 i 17 września godz. 8.00-21.00 zosta- nie udostępniony do zwiedzania zabyt- kowy zespół pałacowo-parkowy w San- nikach. **O pełnych godzinach – 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 i 17.00** proponuje- my zwiedzanie zabytkowego pałacu pod opieką przewodnika.

Zespół pałacowo-parkowy w Sannikach był własnością prominentnych rodów szla- checkich – Pruszków i Sapiehów. Pałac jest jedynym na Mazowszu w pełni auten- tycznym obiektem, w którym z pewnością latem 1828 r. przebywał Fryderyk Chopin, spędzając wakacje u szkolnego kolegi Kon- stantego Prusaka. Podczas pobytu w San- nikach komponował i uczył gry na pianinie siostrę przyjaciela. Pałac stanowi czołową realizację willi włoskiej oraz przykład twórczości wybitnego architekta Władysława Marconiego, autora projektu przebudowy w 1910 r. Wewnątrz pałacu znajdują się malowidła na sufitach i ścianach pierw- szego piętra z końca XVIII i XIX w. Obiekt

wpisuje się nie tylko w Szlak Chopinowski, ale rów- nież w Szlak Książąt Mazowieckich.

Park w stylu krajobrazowym z połowy XIX w. zo- stał przekomponowany w stylu naturalistycznym w 1908 r. przez uznanego planistę ogrodów Stani- sława Celichowskiego.

godz. 13.00 i 16.00 zapraszamy dzieci na opo- wiadanki o Fryderyku Chopinie.

Dodatkowo proponujemy skorzystanie z gry tere- nowej – Spacer z Chopinem.

Organizator:
Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach
ul. Warszawska 142, 09 – 540 Sanniki
tel./fax 24 268 11 08, sekretariat@ecasanniki.pl
www.ecasanniki.pl

10 i 17.09.2017

10 września Muzeum Regionalne w Siedlcach zaprasza na dwa wydarzenia przygotowane wspólnie z Siedleckim Klubem Kolekcjonerów i Oddziałem „Podlasie” PTTK w Siedlcach.

Organizator:
Muzeum Regionalne w Siedlcach
ul. Piłsudskiego 1, 08-110 Siedlce

godz. 11.00 – Pokaz multimedialny „Krajobraz w twórczości malarzy polskich i rosyjskich na zabytkowych pocztówkach w kolekcji Bogusława Mitury”. Prezentacja obejmuje około 100 barwnych pocztówek wydanych w Polsce, Rosji i Niemczech w l. 1900-1930 ukazujących piękno krajobrazu Polski i Rosji w różnych porach roku. Na pokazie zabytkowych pocztówek będzie można zobaczyć obrazy następujących malarzy: Józef Chełmoński, Julian Fałat, Czesław Wasilewski, Edmund Cieczkiewicz, Feliks Szyszkiewicz, Grigorij Kapustin, Siergiej Prokofiew i M. Giermaszew.

godz. 13.00 – Wycieczka piesza po mieście „Spacerem po Siedlcach. Odkrywanie śladów przeszłości”. Uczestnicy spaceru poznają układ urbanistyczny centrum miasta powstałego w XVIII wieku i tworzące go budowle architektoniczne oraz późniejsze obiekty wzbogacające pierwotny układ miasta.

10 i 17 września, godz. 10.00-16.00 – Muzeum Regionalne w Siedlcach zaprasza na bezpłatne zwiedzanie ekspozycji muzealnych.

17.09.2017

17 września, godz. 10.00-16.00 Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie zaprasza na „Obchody września '39” organizowane na Cmentarzu w Sochaczewie – Trojanowie (przy kwatery wojskowej żołnierzy Wojska Polskiego poległych w czasie Bitwy nad Bzurą).

17 września, godz. 10.00-16.00 w ramach EDD zapraszamy do bezpłatnego zwiedzania Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie.

Organizator:
Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie
Plac Kościuszki 12, 96-500 Sochaczew

9-10 i 16-17.09.2017

9-10 i 16-17.09.2017

Powiat Wołomiński zaprasza Państwa do Pałacu w Chrzęsnem na podróż śladami Cypriana Kamila Norwida i Władysława Podkowińskiego.

9 i 16 września, godz. 10.00-14.00

Zwiedzanie XVII-wiecznego późnorenansowego pałacu i parku krajobrazowego.

Hologram – wyświetlanie multimedialnej prezentacji o historii obiektu, o Cyprianie Kamile Norwidzie i Władławie Podkowińskim. Prezentacja wystawy norwidianów „Czas na Norwida”. Wystawy poplenerowe: malarsko-fotograficzna w pałacu i ceramiczna w spichlerzu.

10 września, godz. 14.00-17.00

godz.14.00 – Koncert z cyklu „Muzyka dawna w Pałacu w Chrzęsnem”.

godz.15.00 – Spektakl „Norwid – miłość i samotność”. Przedstawienie eksponuje życie i twórczość Cypriana Kamila Norwida w nawiązaniu do pałacowej wystawy,

dedykowane dzieciom i młodzieży znajduje także dorosłej publiczności.

godz. 16.30 – Zwiedzanie pałacu połączone z prezentacją wystawy norwidianów „Czas na Norwida” i prelekcją dotyczącą eksponatów.

17 września, godz. 15.00-18.00

godz. 15.00 – Wernisaż wystawy poplenerowej, prezentowanej w Pałacu w Chrzęsnem od 17.09 do 30.10.2017 r. Kurator pleneru – Grażyna Krzyżanowska. Celem pleneru była konfrontacja malarstwa współczesnego z wizją malarstwa prezentowaną przez wybitnego impresjonistę Władysława Podkowińskiego.

godz. 16.00 – Recital fortepianowy dr hab. Marii Gabrys

Pianistka jest prof. UMFC, absolwentką Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie fortepianu prof. Teresy Manasterskiej (2002) i kameralistyki fortepianowej prof. Krystyny Makowskiej-Lawrynowicz. Laureatka wielu konkursów pianistycznych krajowych i zagranicznych, m.in. międzynarodowych konkursów chopinowskich w Antoninie, Getyndze, Mariańskich Łaźniach.

Organizator:
Powiat Wołomiński
ul. Prądyńskiego 3, 05-200 Wołomin
Pałac w Chrzęsnem
ul. Pałacowa 1, 05-240 Tłuszcz-Chrzęsno, www.palacwchrzesnem.pl

16-17.09.2017

W sobotę **16 września, godz. 10.00-16.00** (co 30 minut) polecamy zwiedzanie zabytkowej leśniczówki na skraju Lasu Kabackiego, przy ul. Rydzowej 1A. Leśniczówka została zbudowana w 1890 roku, kiedy las był własnością rodziny Branickich i obecnie jest jedynym takim obiektem na terenie m.

st. Warszawy. Na co dzień ten drewniany budynek wpisany do rejestru dóbr kultury nie jest udostępniany zwiedzającym. Zatem będzie to jedna z nielicznych okazji, aby móc zobaczyć jego wnętrze, ciekawe pamiątki historyczne oraz poznać historię Lasu Kabackiego.

W niedzielę **17 września, godz. 11.00 i 14.00** (spotkanie na przystanku tramwajowym UKSW 04) warto wybrać się na dwugodzinne spacer po wyjątkowym miejscu – Lesie Bielańskim, które poprowadzi botanik znający ten kompleks leśny od runa po korony drzew. Podczas wspólnego zwiedzania tego cennego i chronionego obszaru omówimy budujące go zbiorowiska roślinne, lasy grądowe i łęgowe. Porozmawiamy o metodach ochrony tych cennych siedlisk. Prowadzący ekspert omówi również kierunki zmian roślinności w ostatnich latach i wyjaśni ich przyczyny. **Zapisy na spacer po Lesie Bielańskim od 24.08 od godz. 8.00 dostępne na stronie www.cepl.waw.pl**

Organizator:
Lasy Miejskie – Warszawa
ul. Korkowa 170A, 04-549 Warszawa
edukacja@lasymiejskie.waw.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września, godz. 9.00 i 11.00** zapraszamy na nadwiślański **Spacer na trasie: Plaża Żoliborz – Most Grota-Roweckiego – Zielona, dzika strona Wisły**. Zbiórka na lewym brzegu Wisły, na „plaży Żoliborz” (przy klubie sportowym „Spójnia”.

Wisła Warszawska jest miejscem wyjątkowym, godnym do naśladowania wzorem dla utrzymania rzek w wielkich miastach, będąc przykładem możliwości zachowania wysokich walorów przyrodniczych zamiast ich kanalizacji. Niezabetonowane koryto Wisły i jej zielone brzegi są istotnym elementem podnoszącym jakość życia w stolicy, wpływając pozytywnie na czystość wody w rzece, jakość powietrza, jego temperaturę i wilgotność oraz poziom hałasu. Wisła Warszawska jest częścią obejmującego prawie cały mazowiecki odcinek rzeki obszaru NATURA 2000 „Dolina Środkowej Wisły”, w skład którego wchodzi całe warszawskie międzywale oraz pobliskie rezerwy przyrody: „Wyspy Świdurskie”, „Wyspy

Zawadowskie” i „Ławice Kiełpińskie”. Obszar ten został powołany ze względu na liczbę i różnorodność występujących tu gatunków ptaków zarówno gniazdujących, migrujących jak i zimujących. Piaszczyste wyspy i wędrujące piaski budujące piękne dzikie plaże to charakterystyczna cecha wielkiej, roztokowej rzeki jaką jest Wisła, ale to tylko część tego co nam oferuje. Dynamiczne naturalne procesy powodują regularne coroczne wylewy. Częste powodzie niosą ogromne ilości żyznego mułu, który osiada w terenie zalewowym i stwarza znakomite warunki dla rozwoju bujnej roślinności. Żyzne, regularnie nawiedzone przez powodzie gleby stwarzają też doskonałe warunki do wytworzenia się tu charakterystycznych dla dolin rzecznych siedlisk leśnych, tzw. lasów łęgowych, najbogatszego przyrodniczo typu lasów. W granicach Warszawy dominują łęgi topolowo-wierzbowe, które dawniej porastały większą część nadwiślańskich brzegów. Obecnie w wielu miejscach międzywale odtwarzają się samoistnie, tworzą ważny korytarz ekologiczny. Stanowią ważną ostoję ptaków, m.in. aż siedmiu gatunków dzięciołów, są miejscem gniazdowania nadwiślańskich bielików.

Organizator:
Zarząd Zieleni m.st. Warszawy
ul. Czerniakowska 71, pokój 703, VII piętro, 00-715 Warszawa,
tel. +48 22 277 42 00, e-mail: kontakt@zww.waw.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września, godz. 13.00 i 15.00** – zapraszamy na spacer „**Poznaj Ogród Krasińskich**” – prezentujący jego historyczno-przyrodnicze walory. **Zbiórka przed bramą główną przy ul. Bohaterów Getta.** Ogród był założony na przełomie XVII/XVIII w. przy pałacu Jana Dobrogosta Krasińskiego, jako integralny element magnackiej rezydencji, projektowanej przez wybitnego architekta Tylmana z Gameren. Reliktem pierwotnego założenia pałacowego-ogrodowego są filary barokowej bramy. W 1765 r. pałac zakupił Komisja Skarbu Koronnego na swą siedzibę nazwaną Pałacem Rzeczypospolitej. Ogród po przebudowie otwarto dla publiczności w 1768 r. jako drugi pałacowy stolicy – dar Króla Stanisława Augusta Poniatowskiego dla mieszkańców Warszawy. W I. 1891-1897 regularny ogród miejski został przekształcony zgodnie z ówczesną modą na park w stylu krajobrazowym, projektowany przez Franciszka Szaniora uznanego planistę, pełniącego funkcję głównego

ogrodnika Warszawy. W latach 50. XX w. powierzchnię parku dwukrotnie powiększono, o sąsiednie tereny po zburzonej w 1944 r. zabudowie.

Organizator:
Zarząd Zieleni m.st. Warszawy,
ul. Czerniakowska 71, pokój 703, VII piętro, 00-715 Warszawa,
tel. +48 22 277 42 00, e-mail: kontakt@zzw.waw.pl

9 i 16.09.2017

9 września, godz. 11.00, zapraszamy do Pałacu na Wyspie na wykład dr hab. Andrzeja Pieńkosa połączony ze spacerem pt. **Czytanie Łazienek Królewskich.** Jeśli Łazienki były intelektualno-zmysłowym rebusem, to jakimi sposobami możemy próbować go odczytywać? Czym różni się dzisiejszy odbiór łazienkowskiego zespołu od jego pojmowania w epoce, w której powstał? Do czego europejskiemu władcy w XVIII w. potrzebna była taka rezydencja? Czy historyczna wartość Łazienek polega na ich typowości, czy wyjątkowości w Europie? To tylko niektóre z pytań, na jakie prof. Pieńkos spróbuje odpowiedzieć podczas wykładu i spaceru po Ogrodach Łazienek.

16 września, godz. 11.00, zapraszamy do Pałacu na Wyspie na wykład Barbary Werner, połączony ze spacerem pt. **Ogród część nieprzemijającego raju.** Pośród wielu zachowanych planów, rysunków i innych ilustracji widać, jak rozwijał się ogród, jak nabierał stylu i zmieniał swoje oblicze. Warto się o tym przekonać podczas wykładu, by na spacerze móc spojrzeć na

Łazienki innym okiem i zweryfikować teorię w praktyce. Ogród to niekończąca się historia przemijania i odradzania, to zapadanie przyrody w zimowy letarg, by wiosną znów zaskoczyć intensywnością życia i urody. Zapraszamy na wykład ze spacerem, zapraszamy do nieprzemijającego raju w Łazienkach Królewskich, do obcowania z naturą i chwili refleksji. **Wszystkie obiekty (Pałac na Wyspie, Stara Oranżeria, Pałac Myśliwiecki) będą otwarte w godz. 10.00-18.00. W każdym budynku o godz. 11.00, 14.00, 17.00 odbywać się będzie darmowe oprowadzanie.**

Organizator:
Muzeum Łazienki Królewskie
ul. Agrykoli 1, 00-460 Warszawa

17.09.2017

W niedzielę **17 września, godz. 16.00** zapraszamy na spacer z dendrologiem Jakubem Dolatowskim po Arboretum Ogrodu Botanicznego UW, na terenie z pozostałościami fundamentów Świątyni Opatrzności. Najstarsze drzewa, m.in. miłorząb dwuklapowy, pamiętają jeszcze czasy profesora botaniki Michała Szuberta. Dzięki jego staraniom w 1818 r. został założony nowy Ogród Botaniczny UW, na terenie dawnych ogrodów w północno-zachodniej części Łazienek Królewskich. Zbiórka przy budynku Obserwatorium Astronomicznego UW. Udział

w spacerze bezpłatny. **Obowiązują wcześniejsze zapisy dostępne od 24.08. godz. 9.00 na stronie: www.rejestracja.zabytek.pl.**

Organizator:

Ogród Botaniczny Uniwersytetu WarszawskiegoAl. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa,
+48 22 55-30-513, www.ogrod.uw.edu.pl

9.09.2017

9 września, godz. 11.00-17.00 Kancelaria Prezydenta RP serdecznie zaprasza na kolejne zwiedzanie Belwederu – Rezydencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przy ul. Belwederskiej 54. Belweder jest miejscem spotkań i oficjalnych wydarzeń. Nazwa pałacu pochodzi od malowniczego położenia na szczycie Skarpy Warszawskiej. Po odzyskaniu przez

Polskę niepodległości w 1918 r. zamieszkał w nim Marszałek Józef Piłsudski. Zrekonstruowany Gabinet Marszałka jest udostępniany zwiedzającym. Wstęp bezpłatny. **Warunkiem wejścia do Belwederu jest okazanie aktualnego dowodu tożsamości (dowód osobisty). Ze względu na charakter obiektu organizator zastrzega sobie możliwość odwołania zwiedzania nawet w ostatniej chwili.**

Organizator:

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 10, 00-902 Warszawa

www.prezydent.pl/kancelaria/rezydencje-kprp/belweder/

9 i 16.09.2017

17 września, godz. 10.00 i 11.00 zapraszamy na zwiedzanie zabytkowej Stacji Uzdatniania Wody „Filtry” w Warszawie dwie 25-osobowe grupy, obowiązują wcześniejsza rejestracja. **Zbiórka przy bramie głównej pl. Starynkiewicza 5.**

Zespół Stacji Filtrów Williama Lindleya w Warszawie jest obiektem o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego naszego kraju. Jest także unikatem w skali Europy ze względu na doskonały stan zachowania i użytkowanie zgodne z pierwotnym przeznaczeniem. Stanowi on nie tylko wybitny zabytek techniki świadczący o wysokim poziomie nowatorskiej myśli technicznej inżynierów, ale także dzieło o szczególnych wartościach artystycznych i historycznych, znajdujące swoje poczesne miejsce w krajobrazie kulturowym oraz panoramie stolicy. „Warszawa – Zespół Stacji Filtrów Williama Lindleya” uznany został za Pomnik Historii rozporządzeniem Prezydenta RP z 4 stycznia 2012 r.

Udział w zwiedzaniu jest bezpłatny. **Obowiązują wcześniejsze zapisy www.rejestracja.zabytek.pl.** Stacja jest pracującym zakładem wodociągowym, dlatego **warunkiem uczestnictwa w wycieczce jest posiadanie dokumentu ze zdjęciem (dzieci i młodzież – legitymacji szkolnej).** Osoby niepełnoletnie uczestniczą w zwiedzaniu tylko pod opieką dorosłych.

Organizator:

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.s. Warszawie S.A.

Pl. Starynkiewicza 5, 02-015 Warszawa

17.09.2017

17 września Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie zaprasza:

godz. 12.00-14.00 – Muzealna gra rodzinna – „Krajobraz z Adamem w tle”. Zapraszamy dzieci w wieku 5-12 lat wraz z rodzinami na muzealną podróż, romantyczną śladami Adama Mickiewicza. Postaramy się oczami romantyków obejrzeć europejskie krajobrazy – miejskie, wiejskie, sielskie, anielskie. Wstęp do Muzeum Literatury będzie darmowy, ale żeby dostać się na wystawę i wziąć udział w grze, trzeba będzie przejść pomyślnie rozgrzewkę, rozwiązując kilka zadań i tym samym zdobywając hasło otwierające wrota wystawy stałej w muzeum.

godz. 11.00-17.00 – Bezpłatne zwiedzanie Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza.

Organizator:

Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie,
Rynek Starego Miasta 20, 00-272 Warszawa

9-10 i 16-17.09

9-10 i 16-17 września, godz. 10.00-19.00 Muzeum Warszawy, (Rynek Starego Miasta 42) oraz **Centrum Interpretacji Zabytku** (ul. Brzozowa 11/13) zapraszają do udziału w **Grze plenerowej**.

Pracownicy muzeum udostępniali będą karty do gry. Odpowiedzi na pytania ukryte są w muzeum oraz na fasadach kamienic. Dla wszystkich przewidziane są drobne nagrody.

Spacery – Zbiórka przy wejściu głównym do Muzeum Warszawy, Rynek Starego Miasta 42:

10 września, godz. 11.00, „Krajobraz dziedzictwa – Stare Miasto”. Spacer dedykowany wszystkim grupom wiekowym (dostosowany dla osób starszych). Prześledzimy historyczny układ ulic oraz pierwotne wykorzystanie niektórych przestrzeni Starówki. Poznamy codzienność dawnych mieszczan oraz funkcje poszczególnych elementów murów obronnych. Wspólnie odpowiemy na pytania, m.in. jakie elementy architektury stanowią o wyjątkowym uroku Starego Miasta.

17 września, godz. 11.00, „Dziedzictwo krajobrazu – Skarpa Warszawska”. Spacer dedykowany dzieciom, młodzieży i dorosłym. Skarpa Warszawska to dziedzictwo krajobrazu stolicy, wielokrotnie ukazwane na panoramach i widokach Warszawy. Spacerując Starym i Nowym Miastem, ulicą Mostową oraz u stóp skarpy, dostrzeżemy, jak krajobraz wpłynął na decyzję o założeniu miasta. Wspólnie odpowiemy na pytania, m.in. dlaczego Zamek Królewski ma tak okazałą zdobioną fasadę od strony Wisły.

9-10 i 16-17.09

Warsztaty

9 i 16 września, godz. 11.00-18.00 – Muzeum Warszawy (wejście główne Rynek 42) Zajęcia pod opieką edukatora, wszyscy chętni będą mogli przyozdobić kamienicę z Rynku.

10 września, godz. 11.00-18.00 – Centrum Interpretacji Zabytku, ul. Brzozowa 11/13 Nawiązując do odbudowy warszawskiej Starówki każdy z uczestników stworzy własną kamienicę -łoży, zaprojektuje dekorację elewacji i umieści ją w przestrzeni Starego Miasta. Uczestnicy dowiedzą się, czym jest dziedzictwo i dlaczego warszawska Starówka została wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

17 września, godz. 11.00-18.00 – Centrum Interpretacji Zabytku. Rozrysujemy miejską florę i faunę oraz ułożymy tematyczne puzzle. Dowiemy się gdzie w obrębie historycznego centrum Warszawy

możemy ją obecnie spotkać, jakie gatunki roślin najlepiej się sprawdzają w zabytkowej części miasta oraz na jakie zwierzęta można się natknąć spacerując uliczkami. Zastanowimy się, jaki udział bierze ona w odbieraniu i kształtowaniu krajobrazu w dzielnicy mieszkaniowej wpisanej na listę UNESCO.

Szczegółowe informacje znajdują Państwo na stronie internetowej Muzeum www.muzeumwarszawy.pl lub pod numerem telefonu 22 635 34 02.

Organizator:
Muzeum Warszawy

Rynek Starego Miasta 28-42, 00-272 Warszawa tel. 22 635 34 02
www.muzeumwarszawy.pl

Centrum Interpretacji Zabytku, ul. Brzozowa 11/13, Warszawa

16.09.2017

17 września, godz. 19.00-20.00 zapraszamy do bezpłatnego zwiedzania Willi Żabińskich znajdującej się na terenie warszawskiego ZOO. „Willa pod Zwariowaną Gwiazdą” – tak w okresie II wojny światowej nazywany był dom zamieszkały przez dyrektora Jana Żabińskiego i jego rodzinę. Jako jeden z nielicznych obiektów ZOO nie został zburzony w 1939 r. W willi w czasie okupacji znalazło schronienie kilkadziesiąt osób, którym groziła śmierć lub więzienie. Wśród nich wielu Żydów zbitych z warszawskiego getta, często wprowadzanych zza Muru przez samego Jana Żabińskiego. Imprezą towarzyszącą będzie Koncert fortepianowy w ogrodach Willi Żabińskich.

Organizator:
Fundacja Rozwoju Warszawskiego Ogrodu Zoologicznego PANDA
ul. Ratuszowa 1/3, 03-461 Warszawa

9-10 i 16-17.09.2017

9-10 i 16-17 września zapraszamy na wystawę plenerową na Murach Obronnych Starego Miasta przy Barbakanie „Na prawo most, na lewo most, a dołem Wisła płynie...” ukazującą rzekę Wisłę w dziejach Warszawy i jej mieszkańców. Celem ekspozycji jest pokazanie rzeki i jej otoczenia od czasów legendarnych (legenda o warszawskiej Syrence) do połowy XX w. ze zwróceniem uwagi na jej różne funkcje.

9-10 i 16-17 września zapraszamy do Oddziału AP w Otwocku, ul. Górna 7 na wystawę plenerową: „Świdermajer”, przybliżającą architekturę Otwocka, prezentującą m.in. projekty kilkudziesięciu budynków przechowywane w zasobie Oddziału Otwockiego Archiwum Państwowego w Warszawie.

Organizator:
Archiwum Państwowe w Warszawie
ul. Krzywe Koło 7, 00-270 Warszawa
archiwum@warszawa.ap.gov.pl
www.warszawa.ap.gov.pl

10 i 17.09.2017

10 i 17 września, godz. 11.00-18.00 bezpłatne zwiedzanie ekspozycji Zamku Królewskiego w Warszawie – obowiązuje trasa skrócona. Ostatnie wejście na 1 h przed zamknięciem ekspozycji.

17 września zapraszamy na **Dzień Atrakcji w Zamku**, w programie, m.in.: spacer tematyczny, spotkania z ekspertami od restytucji Zamku, warsztaty dla dzieci. Ograniczona liczba uczestników w Dniu Atrakcji, **obowiązują bezpłatne zaproszenia; szczegóły na stronie www.zamek-krolewski.pl**

Organizator:
Zamek Królewski w Warszawie - Muzeum Rezydencja Królów I Rzeczypospolitej
Pl. Zamkowy 4, 00-277 Warszawa,
www.zamek-krolewski.pl

16-17.09.2017

16-17 września, godz. 10.00-15.00 Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego serdecznie zaprasza do zwiedzania wystawy stałej w Pałacu Tyszkiewiczów – Potockich, przy Krakowskim Przedmieściu 32. (Piętro I, w pałacu brak windy i podjazdu). Ekspozycja „Orzeł i Pięć Gwiazd Uniwersytetu” opowiada o początkach największej polskiej uczelni. Wstęp wolny

16 i 17 września, godz. 12.00-13.30 Orowadzanie po wystawie Muzeum UW oraz spacer z przewodnikiem po zabytkowym Kampusie Uniwersytetu Warszawskiego. Start pod Bramą Główną UW, Krakowskie Przedmieście 26/28. Zapraszamy, wstęp wolny.

Organizator:
Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
ul. Krakowskie Przedmieście 32, 00-927 Warszawa
www.muzeum.uw.edu.pl

9-10 i 16-17.09.2017

9 i 16 września, godz. 10.00 zapraszamy na dwa spacerzy przyrodnicze po terenie zabytkowego Kampusu Uniwersytetu Warszawskiego, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28. **Zbiórka przy gmachu Starej Biblioteki UW.** Spacerzy poprowadzi Opiekunka uniwersyteckich ogrodów, Barbara Siedlicka, która opowie o pielęgnacji komponowanej zieleni ogrodu przy Pałacu Kazimierzowskim, który na przestrzeni dwóch wieków był stopniowo przekształcany. **Spacerzy w grupach do 20 osób, obowiązują wcześniejsze zapisy. Dostępne od 24.08, na stronie www.rejestracja.zabytek.pl.**

10 i 17 września o godz. 10.00 zapraszamy na dwa spacerzy po Ogrodach na dachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, zaprojektowanych przez architekta krajozbrazu Irenę Bajerską. **Zbiórka przy wejściu do Ogródów BUW ul. Dobra 56/66.** Spacerzy poprowadzi Opiekunka ogrodów BUW, Barbara Siedlicka, która opowie nam o jednym z największych i najpiękniejszych ogrodów dachowych w Europie. Ponad 1 ha powierzchni obejmuje dwie

części: górną i dolną połączone strumieniem z kaskadowo spływającą wodą. W odmiennie skomponowanych częściach ogrodu rosną różnorodne gatunki i odmiany roślin. **Spacerzy w grupach do 20 osób, obowiązują wcześniejsze zapisy. Dostępne od 24.08, na stronie www.rejestracja.zabytek.pl**

Organizator:
Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego
ul. Dobra 56/66, 00-312 Warszawa

16-17.09.2017

16 września, godz. 11.00-20.00 i 17 września, godz. 11.00-18.00 „Muzeum nad Wisłą” przy ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 22, zaprasza na wystawę „Oskar i Zofia Hansenowie Forma Otwarta”, poświęconą twórczości tej pary architektów. Prezentuje ona różne aspekty teorii, która była osią ich działalności architektonicznej, artystycznej i pedagogicznej. Koncepcję Formy Otwartej Hansen rozwijali w projektach różnej skali. Współautorką, w szczególności zrealizowanych osiedli mieszkaniowych, była jego żona, Zofia

Garlińska-Hansen (1924-2013). Jej udział w tworzeniu Formy Otwartej był przez Oskara Hansena stale podkreślany.

Pawilon „Muzeum nad Wisłą” znajduje się na tyłach BUW-u, na bulwarze Bohdana Grzymały-Siedleckiego nad Wisłą; stacja metra: Centrum Nauki Kopernik. Dojazd autobusami: 185, 162, 105, 118; linia 127 z dworca centralnego PKP.

Organizator:
Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
ul. Pańska 3, 00-124 Warszawa

16.09.2017

16 września, godz. 11.00-15.00 Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego zapraszają na spotkanie „**Odkryj krajobraz kulturowy z etnologami i antropologami**”, które odbędzie się w siedzibie Muzeum przy Al. Wilanowskiej 204. W trakcie spotkania dowiemy się czym jest krajobraz kulturowy, jak można go badać i do czego takie badania mogą służyć. MHPRL dodatkowo zaprasza do bezpłatnego zwiedzania ekspozycji muzealnej związanej z historią polskich chłopów i polskim ruchem ludowym oraz na kiermasz wydawnictw.

Organizator:
Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego
Al. Wilanowska 204, 02-730 Warszawa
Instytut Etnologii i Antropologii Uniwersytetu Warszawskiego
ul. Żurawia 4, 00-503 Warszawa

9-10 i 16-17.09.2017

9-10 i 16-17 września, godz. 10-18 – W Muzeum Drukarstwa wystawione będą grafiki, wybrane ze zbiorów muzealnych, przedstawiające krajobrazy. Prace wykonane w różnych technikach grafiki artystycznej: litografii, suchej igły, akwaforty, akwatinty, linorytu. Autorami są uznani graficy – XIX w., m.in. Napoleon Orda, Wojciech Gerson, pierwszej połowy XX w. m.in. Władysław Skoczylas, Górczyński, Kozarski, a także współcześni – Henryk Opalko. Część prac rozłożonych na stołach, będzie można oglądać z bliska dla poznania specyfiki różnych technik graficznych i ich środków wyrazu.

9 i 16 września, godz. 12-16 – Muzeum zorganizuje sobotnie zajęcia plastyczne,

polegające na wykonaniu pracy w formie niewielkiego plakatu, linorytowo lub akwarelami, inspirowanej prezentowanymi grafikami. Własnoręcznie będzie opracowane liternictwo przy użyciu drewnianych czcionek. Serdecznie zapraszamy, na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.

Ważną część zbiorów Muzeum Drukarstwa stanowią materiały typograficzne, m.in.: czcionki, winiety, ornamenty, miedzioryty, narzędzia drukarskie i maszyny typograficzne różnego rodzaju dokumentacja archiwalna i ikonograficzna o życiu i działalności drukarzy, wydawców, księgarzy.

Organizator:
Muzeum Drukarstwa Oddział Muzeum Warszawy
ul. Żąbkowska 23/25, 03-736 Warszawa

16.09.2017

16 września, godz. 11.00-16.00 zapraszamy do Muzeum Gazownictwa na terenie kampusu Gazowni Warszawskiej na Woli na bezpłatne zwiedzanie ekspozycji muzealnej. Więcej informacji na stronie www.muzeum.gazownictwa.pl

Organizator:
PGNiG SA
ul. Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa

17.09.2017

**9-10 września – Muzeum X Pawilonu Cyta-
teli Warszawskiej, ul. Skazańców 25:**

godz. 10.00-16.00 – Zwiedzanie X Pawilonu z przewodnikiem.

godz. 10.00, 12.00 i 14.00 – spacer po Żoliborzu wokół Cytadeli.

godz. 10.00-16.00 – pokazy filmów dokumentalnych i filmu „Muzeum Utracone”.

**16-17 września – Muzeum Więzienia Pa-
wiak, ul. Dzielna 24/26:**

godz. 10.00-16.00 – zwiedzanie Muzeum z przewodnikiem.

16.09.2017

16 września, godz. 17.00 Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN zaprasza na bezpłatne zwiedzanie z przewodnikiem wystawy stałej. Interaktywna wystawa stała to podróż od średniowiecza do współczesności, pozwalająca znaleźć odpowiedzi na wiele pytań, m.in. Skąd i kiedy Żydzi pojawili się w Polsce? Zobaczycie zapierającą dech w piersiach rekonstrukcję zdobionego dachu drewnianej synagogi i niezwykłą multimedialną ulicę. **Obowiązuje rejestracja uczestników dostępna od 24.08.17, godz. 9.00 na stronie www.rejestracja.zabytek.pl. Odbiór wcześniej zarezerwowanych bezpłatnych wejściówek w dniu wydarzenia, w kasie.**

godz. 10.00, 12.00 i 14.00 – spacer po Śródmieściu wokół Pawiaka.

godz. 10.00-16.00 – pokazy filmów dokumentalnych oraz filmu „Muzeum Utracone”.

dotatkowe atrakcje: obozowisko grupy rekonstrukcji historycznej, gry planszowe. Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy.

Organizator:
Muzeum Niepodległości w Warszawie
Al. Solidarności 62, 00-240 Warszawa,
tel. 22 826 90 91, www.muzeum-niepodleglosci.pl

Organizator:
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
ul. Anielewicza 6, 00-157 Warszawa
www.polin.pl

16.09.2017

16 września, godz. 11.00-16.00 Dzień otwarty w Instytucie Yunus Emre, Al. Jerozolimskie 55/3. Z tej okazji zapraszamy na pokaz i warsztaty sztuki ebru, techniki tradycyjnego malarstwa polegającej na odpowiednim nakładaniu farb na powierzchnię wody. Następnie gotowy wzór z wody przenosi się na papier (nazwa w języku polskim: sztuka marmurkowania). Obrazy Ebru zachowują swoją trwałość i intensywność kolorów przez wiele lat. W programie ponadto pokazowe lekcje języka tureckiego, wystawa zdjęć z Turcji, pokaz parzenia herbaty, degustacja kawy i herbaty po turecku, pokazy filmów tureckich.

Organizator:
Instytut Yunus Emre w Warszawie
Al. Jerozolimskie 55/3, 00-697 Warszawa

10.09.2017

10 września, godz. 12.00-14.00 zabytkowy Hotel Polonia Palace, Al. Jerozolimskie 45 zaprasza na spotkanie z warszawianistą Rafałem Bielskim, właścicielem największej w Polsce kolekcji pocztówek przedwojennej Warszawy, redaktorem naczelnym miesięcznika „Szarpa Warszawska”. Polonia Palace zaprojektowany na zlecenie hrabiego Przeździeckiego przez wybitnych architektów Józefa Hulewńskiego i Juliusza Nagórskiego, otwarty 14 lipca 1913 r. oferował gościom takie nowości, jak ciepła i zimna woda oraz luksus – telefon – we wszystkich 160 pokojach. Hotel ocalał niezniszczony po II wojnie światowej, w latach 1945-1946 miał w nim swoje siedziby przedstawicielstwa

dypłomatyczne. O tym wszystkim opowie p. Rafał ilustrując wykład pocztówkami przedwojennej hotelu z własnej kolekcji. W dalszej części spotkania oprowadzanie po zabytkowej części hotelu. Wstęp wolny.

Organizator:
Hotele Warszawskie Syrena Sp.z.o.o., Hotel Polonia Palace
Aleje Jerozolimskie 45, 00-692 Warszawa, tel. 22 318 28 00

9 i 16.09.2017

16.09.2017

16 września, godz. 12.00 – Inicjatywa „Tu było, tu stało” zaprasza do udziału w **Grze miejskiej – „Park im. Marszałka Rydza-Śmigłego.” Zbiórka przy Muzeum Ziemi, Aleja Na Skarpie 20/26.** W Warszawie wśród powojennego dziedzictwa architektonicznego i urbanistycznego powiązanego z krajobrazem zdecydowanie wyróżnia się park Rydza Śmigłego. Ambitne założenie mające połączyć miasto z rzeką w malowniczy sposób wykorzystuje najsilniejszą dominantę krajobrazową miasta czyli Skarpę Warszawską. To osiowe założenie parkowe powstałe w 1955 r. rozciąga się od Alei Na Skarpie, aż po bulwar Flotylli Wiślanej, meandrując pomiędzy architekturą różnych epok i stylów. Monumentalne założenie dopełnione jest charakterystyczną małą architekturą oraz pomnikami tworzącymi całościową kompozycję urbanistyczną. Dzięki aktywnej formie gry miejskiej uczestnicy dobrze poznają całą przestrzeń parku oraz jego powiązania przestrzenno-funkcjonalne, odkrywają nowe miejsca i historie z nimi związane. **Nagrodą główną w grze miejskiej będzie komplet map wydanych**

W soboty **9 i 16 września, godz. 10.00-18.00** Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie zaprasza na wystawy stałe. Wstęp wolny.

9 września, godz. 10.00, 13.00 i 16.00. Warsztaty „Patrioci Codzienności” dla dzieci w wieku 5-12 lat. Wraz z bohaterami wystawy uczestnicy zajęć przyrządzą się z blisko wielu ciekawym miejscami i inicjatywami, które wpływają na nasze otoczenie. Udział bezpłatny. Zapraszamy.

Organizator:
Państwowe Muzeum Etnograficzne
ul. Kredytowa 1, 00-056 Warszawa

przez Inicjatywę „Tu było, tu stało.” Autorzy projektu gry miejskiej: Patrycja Jastrzębska (historyczka sztuki, założycielka projektu „Tu było, tu stało”), Marta Baranowska, Filip Makowiecki, Krzysztof Olśzak i Zuzanna Glińska, Społeczne Archiwum Warszawy – SAW. **Podczas wydarzenia będziemy po raz kolejny publicznie zbierać archiwalne zdjęcia warszawiaków. Tym razem skupimy się na rejonie Powiśla i Solca, a także „Parku im. „Marszałka Rydza-Śmigłego”.**

Organizator:
Inicjatywa „Tu było, tu stało”, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Mazowieckiej „Masław”
ul. Leszna 19/20, 01-199 Warszawa

9 i 16.09.2017

9 i 16 września, godz. 11.00 zapraszamy serdecznie na Spacery z przewodnikiem po zabytkowym **Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Warszawie**, ul. Młynarska 54, z możliwością obejrzenia zamkniętych na co dzień kaplic grobowych, m.in.: Kaplicy Rodziny Hermana Junga, Kaplicy Granzowów. Czas spaceru – ok. 2 godz. Cmentarz jest jedną z najdłuższych funkcjonujących nekropolii stolicy, założoną w 1792 r. Autorem przejrzystego planu przestrzennego był znany architekt Szymon Bogumił Zug. Znajdują się tu groby wielu zasłużonych dla Polski i Warszawy osób oraz wysokiej klasy obiekty sztuki sepulkralnej. Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w 2014 r. uznany został za Pomnik Historii wraz z czterema innymi stołecznymi nekropoliami tworzącymi zespół zabytkowych cmentarzy wyznaniowych na Powązkach.

Organizator:
Parafia Ewangelicko-Augsburska Świętej Trójcy
ul. Kredytowa 4, 00-062 Warszawa

10 i 17.09.2017

W niedzielę **10 września, godz. 11.30-12.30** i **17 września, godz. 11.00-12.00** – Zapraszamy na spotkanie edukacyjne „Niedziela na dawnych Nalewkach”, ul. Bohaterów Getta, vis-a-vis bramy do Ogrodu Krasińskich. Edukatorzy Żydowskiego Instytutu Historycznego będą oprowadzać po wystawie o tej najśłynniejszej przedwojennej żydowskiej ulicy.

10 września, godz. 13.00-15.00 Spacer edukacyjny po **Cmentarzu Żydowskim**. Zbiórka przed bramą cmentarza ul. Okopowa 49/14. Zobaczmy różne typy nagrobków – macewy, ohele, obeliski, przyjrzymy się ornamentom i dowiedzmy się jakie jest ich symboliczne znaczenie. Odwiedzimy miejsca pochówku m. in. Bera Sonnenberga, Ludwika Zamenhofs, Marka Edelmana. Cmentarz Żydowski w 2014 r. wraz z czterema sąsiednimi stołecznymi nekropoliami tworzącymi zespół zabytkowych cmentarzy wyznaniowych na Powązkach został uznany za Pomnik Historii.

W niedzielę **17 września, godz. 13.00-14.30** – Zapraszamy na spacer edukacyjny „Impresja o Dzielnicy Północnej”. Zbiórka przy Pomniku Bohaterów Getta, ul. Anielewicza 6. Dzielnica Północna, na której zgłiszczach, spalonych ceglach oraz popiele, wybudowano po wojnie socrealistyczne osiedle Muranów jest jednym z najbardziej bogatych w historię miejsc współczesnej Warszawy. Podczas spaceru zostanie przypomniana przedwojenna historia dzielnicy, jak również ostatni akt istnienia jej i jej mieszkańców.

9.09.2017

9 września, godz. 11.00 zapraszamy wszystkich chętnych do wzięcia udziału w corocznym spacerze po **Starych Powązkach**. Spotkanie przy bramie św. Honoraty, ul. Powązkowska 1. Po Narodowej Nekropolii – Pomniku Historii – oprowadzą Państwa konserwatorzy powązkowscy i członkowie Społecznego Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami im. Jerzego Waldorffa. W trakcie spotkania zaprezentowane zostaną przykłady obiektów, przed konserwacją w różnych fazach prac konserwatorskich łącznie z pokazem praktycznym. Cmentarz Powązkowski wraz z czterema innymi stołecznymi nekropoliami tworzącymi zespół zabytkowych cmentarzy wyznaniowych na Powązkach w 2014 r. uznany został za Pomnik Historii.

Organizator:
Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami im. Jerzego Waldorffa
ul. Mazowiecka 11, 00-052 Warszawa,
tel. 22 826 99 98

Organizator:
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma
ul. Tłomackie 3/5, 00-090 Warszawa
www.jhi.pl

16.09.2017

16 września, godz. 9.00-14.00 – Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego zaprasza na zwiedzanie dziedzińca oraz parteru swojej siedziby tzw. Pałacyku Klubu Myśliwskiego. Przy okazji poznamy historię obiektu związanego z rodziną Czetwertyńskich.

Organizator:
**Reprezentacyjny Zespół Artystyczny
Wojska Polskiego**
ul. Kredytowa 7, 00-001 Warszawa

10-14.09.2017

10 września, godz. 14.00-16.00 „Wilanów na linii” Podczas spaceru po ulicach dzielnicy Wilanów pokażemy, w jaki sposób wyznaczone w pierwotnych planach kierunki i zasady wpłynęły na obecny kształt tej części miasta. Jakie, nieraz nieoczywiste relikty przeszłości jesteśmy w stanie odnaleźć w tkance miejskiej. **Zbiórka przed bramą główną do Muzeum.**

Organizator:
Muzeum Pałacu Jana III Sobieskiego w Wilanowie
ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16, 02-958 Warszawa

14 września, godz. 17.30 „Warszawski krajobraz – wokół skarpy wiślanej i pradoliny Wisły”. Wydarzenie w formie debaty w ramach cyklu „Przestrzeń wartości”. Zapraszamy do Sali Białej Pałacu w Wilanowie. Na spotkaniu przedstawimy nowe możliwości w ochronie krajobrazu Wilanowa wynikające ze współpracy z organizacjami pozarządowymi.

10.09.2017

10 września, godz. 14.00-17.00 zapraszamy do „Sztaklanego Domu”, ul. Mickiewicza 34/36. Jedną z głównych atrakcji obchodów EDD będzie udostępnienie zwiedzającym tarasu Sztaklanego Domu – perły warszawskiego modernizmu, na którym zaplanowano następujące wydarzenia: wykład eksperta na temat architektury modernistycznej Warszawy, na przykładzie Sztaklanego Domu; wystawa pt. „Sztaklane Domy – mit a rzeczywistość. Zagadnienia warszawskiej architektury modernizmu lat 20. i 30. XX w.” przygotowana przez Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków, udział w oprowadzaniu po

zabytku – przez przedstawicieli Wspólnoty Sztaklany Dom. Podczas wydarzenia będzie można otrzymać bezpłatnie egzemplarze publikacji BSK nt.: zabytków architektury mieszkaniowej modernizmu i dobrych praktyk konserwatorskich dla użytkowników zabytków.

Organizator:
Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
Wspólnota Sztaklany Dom
ul. Mickiewicza 34/36, 01-616 Warszawa

16.09.2017

16 września, godz. 11.00-13.30 – Zapraszamy na wycieczkę historyczno-przyrodniczą pt. „W poszukiwaniu utraconego krajobrazu – śladami *genius loci* Gucina”. **Zbiórka przy kościele św. Katarzyny na Służewie**, ul. Fosa 17. Sesję terenową poprowadzą specjaliści: historycy, architekci krajobrazu i przyrodnicy, którzy w Gucinie prowadzili badania. **Obowiązuje zgłoszenie udziału w wycieczce do dnia 14 września drogą mailową na adres: warszawa@pbsociety.org.pl.** Zalecamy wygodne obuwie i ubiór do przejścia przez miejscami gęstą roślinność.

Organizator:
Polskie Towarzystwo Botaniczne, Oddział Warszawski
ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa, tel. 225938026, <http://www.ptb.waw.pl>
Współorganizatorzy:
**Muzeum SGGW w Warszawie, Urząd Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy,
Parafia św. Katarzyny w Warszawie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie**

9-10.09.2017

9 września, godz. 16.00 Zakroczym przy kościele parafialnym p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego.

10 września, godz. 15.30 Koszelówka (gmina Łąck)

Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku zaprasza na spektakl plenerowy „Na Wiśle śpiewają oryle – szlakiem nadwiślańskich gmin Północnego Mazowsza, w reżyserii Marka Mokrowieckiego. Spektakl plenerowy, wystawiany zwykle nad brzegiem Wisły, zagramy w 14 miejscowościach, m.in. w Zakroczymiu i Koszelówce. Scenariusz oparty jest na materiałach archiwalnych – edyktach królewskich, dawnych rozporządzeniach władz miejscowych, wydarzeniach zapisanych w kronikach i innych materiałach źródłowych oraz

wspomnieniach mieszkańców nadwiślańskich gmin – m.in. historiach przesłanych do Teatru w ramach konkursu „Opowiedz nam o Wiśle”. Widowisko opowiada o tradycji wiślanej i codziennym życiu mieszkańców terenów nadwiślańskich. Nawiązując do bogatej historii rzeki, przypomina ludzi związanych z Wisłą i przybliża dzisiejszym mieszkańcom Mazowsza zanikającą kulturę rzeczną gmin.

Wstęp wolny, serdecznie zapraszamy.

Honorowy patronat nad projektem objął Marszałek Województwa Mazowieckiego.

Organizator:
Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku
ul. Nowy Rynek 11, 09-400 Płock,
tel. (24) 266-38-01; (24) 266-38-09 www.teatrplock.pl

9.09.2017

9 września, godz. 10.00 Centrum Kultury w Piasecznie zaprasza na spacer z opowieścią przewodnika „Zalesie Dolne: miasto-ogród”. Zbiórka przy zabytkowej stacji Kolejki Wąskotorowej w Zalesiu Dolnym na ul. Słonecznej (obok numeru 32).

Organizator:
Centrum Kultury w Piasecznie
Muzeum Regionalne w Piasecznie
Pl. Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno

17.09.2017

17 września Dom Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli zaprasza na obchody EDD:

godz. 11.00 – „Nowoczesność i tradycja. Park-pomnik w Żelazowej Woli. Część I” oprowadzanie z przewodnikiem po wystawie czasowej poświęconej historii powstania unikatowego założenia parkowego jakim jest dzieło Franciszka Krzywdy-Polkowskiego.

godz. 12.00 – Recital fortepianowy

godz. 12.30 – „Przyroda w czasach Chopina”, spacer przyrodniczy po parku.

W modernistycznej kompozycji założenia parkowego znajdziemy elementy krajobrazowe połączone z układami geometrycznymi. Zastanowimy się, jak postrzegano przyrodę w czasach kompozytora?

godz. 14.00 – Oprowadzanie z przewodnikiem po ekspozycji stałej Domu Urodzenia Fryderyka Chopina. Spacer historyczny

po parku, dowiemy się jak społeczeństwo odpowiedziało na apel tworzenia parku w Żelazowej Woli i jaką roślinność udało się wówczas zgromadzić. Jak wyglądał park w kolejnych dziesięcioleciach od momentu powstania do rewitalizacji w roku chopinowski 2010?

godz. 15.00 – Recital fortepianowy

Wstęp bezpłatny, zapraszamy serdecznie.

Organizator:
Narodowy Instytut Fryderyka Chopina
Oddział Muzeum Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli
Dom Urodzenia Fryderyka Chopina, Żelazowa Wola 15, 96-503 Sochaczew

9-10 i 16-17.09.2017

9-10 i 16-17 września, godz. 10.00-15.00

– Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda w Żyrardowie zaprasza na bezpłatne zwiedzanie wystaw muzealnych mieszczących się w budynku dawnej drukarni Zakładów Lniarskich, ul. K. Dittricha 18 na terenie XIX-wiecznej osady fabrycznej w Żyrardowie, uznanej za Pomnik Historii. W Muzeum prezentowane będą następujące ekspozycje:

- „Tkane sita” – największa na świecie kolekcja szablonów sitodrukowych, które były używane podczas drukowania wzorów na wyrobach lnianych;
- „Żyrardów. Miasto Lnem Tkane” – prezentacja poszczególnych oddziałów żyrardowskiej fabryki;
- „Od odziarniania do wykańczania” – ręczny cykl obróbki lnu i produkcji wyrobów lnianych;

- zabytkowe maszyny stanowiące ciąg technologiczny obróbki surowca lnianego i produkcji wyrobów.

7 października planowane jest otwarcie nowej wystawy „Nić łącząca przeszłość z teraźniejszością”, dedykowanej oddziałowi tkalni Zakładów Lniarskich w Żyrardowie” oraz uruchomienie pokazowej produkcji tkania na krosnach mechanicznych.

Organizator:

Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda w Żyrardowie (w organizacji)

ul. K. Dittricha 18, 96-300 Żyrardów

tel. 793 134 703, e-mail: biuro@muzeumlniarstwa.pl